

ОСНОВИ АНАЛІЗУ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПРОБЛЕМИ ДЛЯ АНАЛІЗУ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

Основні питання теми

1. АДП як прикладна суспільна наука, сфера професійної діяльності і навчальна дисципліна.
2. Зміст державної політики (ДП). ДП як процес. Етапи АДП (цикл політики). Середовище і учасники процесу ДП. Стейкхолдери.
3. Типи документів в аналізі ДП. Впровадження процедур АДП в Україні.
4. “Ідентифікація проблеми для аналізу державної політики” – міні-тренінг

Загальна література з аналізу політики

1. Аналіз державної політики в Україні: навчальна дисципліна, сфера професійної діяльності, сфера прикладних досліджень. Зб. докум. і матеріалів /Укл. О.Кілієвич, В.Тертичка. – К.: “К.І.С.”, 2004 // www.IPAS.org.ua/library.htm
2. Веймер Д., Вайнінг А. Аналіз політики: концепції і практика / за наук. ред. О.Кілієвича. – К.: Основи, 1998.
3. Данн В. Державна політика: вступ до аналізу. – Одеса: АО БАХВА, 2005.
4. Кілієвич О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2003.
5. Пал, Леслі А. Аналіз державної політики / Пер. з англ.- К.: Основи, 1999.
6. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. – К.: Вид-во “Основи”, 2002 // www.IPAS.org.ua/library.htm
7. Аналіз вигід і витрат. Практ. посіб./Наук. ред. пер. англ. О.Кілієвич. – К.: Основи, 1999.

Підготовка аналітичних документів

8. Вироблення державної політики. Аналітичні записки / Укл. О.Кілієвич, В.Романов. – К.: Вид-во “К.І.С.”, 2003 // www.IPAS.org.ua/library.htm
10. Державна політика: аналітичні документи: підготовлені в межах проекту “Створення груп аналізу політики та Центру інформаційних ресурсів в уряді України”. – К., 2002.
11. Розробка державної політики. Аналітичні записки/ Укл. О.Кілієвич. – К.: Вид-во УАДУ, 2002.
12. Скот, Грегори М. Документи з аналізу політики // Розробка державної політики. Аналітичні записки/ Укл. О.Кілієвич. – К.: Вид-во УАДУ, 2002.
13. Янг Е., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики: Практ. посіб. для радників з держ. політики у Центр. і Східн. Європі/ Наук. ред. пер. О.Кілієвич. – К.: “К.І.С.”, 2003 // www.IPAS.org.ua/library.htm

Нормативно-правові акти

14. Про державні цільові програми. Закон України від 18.03.2004 №1621-IV.
15. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності. Закон України від 11.09.2003 № 1160-15.
16. Методики проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта. Постанова КМУ від 11.03.2004 № 308.
17. Порядок розроблення та виконання державних цільових програм. Постанова КМУ від 31.01.2007 №106.
18. Регламент Кабінету Міністрів України. Постанова КМУ від 18.07.2007 № 950
19. Типовий регламент місцевої державної адміністрації. Постанова КМУ від 11.12.1999 №2263 (у редакції постанови КМУ від 31.10.2007 №1270).
20. Типовий регламент центрального органу виконавчої влади. Постанова КМУ від 19.09.2007 №1143.
21. Правила складання паспортів бюджетних програм. Наказ Мінфіну України від 29.12.2002 №1098.

Державна/суспільна політика (ДП) - курс дій (або утримання від дій), обраний органами влади для розв’язання певної суспільної проблеми або сукупності взаємно пов’язаних проблем.

Аналіз державної політики (АДП) як сфера професійної діяльності – процес і процедури вироблення рекомендацій органам влади (замовникам аналізу) про найкращі серед можливих варіанти дій, які розв’язують суспільні проблеми, про оцінювання, моніторинг результатів і наслідків цих дій. Аналіз політики має бути публічним і базуватися на суспільних цінностях.

Зміст політики: проблема, цілі, інструменти

ДП як процес:

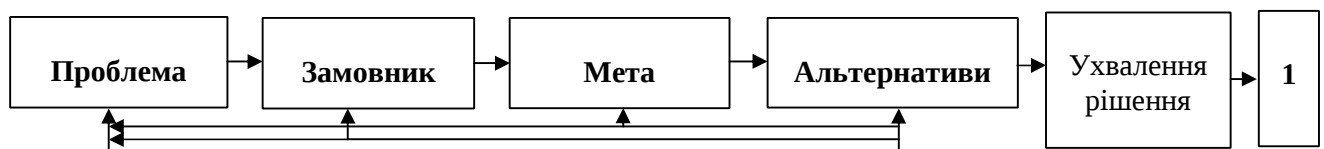

Цикл (етапи вироблення) ДП:

1. Ідентифікація й опис проблеми
2. Формулювання цілей і завдань політики, критеріїв їхнього досягнення, критеріїв порівняння альтернативних варіантів
3. Розробка альтернативних варіантів політики
4. Рішення щодо політики
5. Впровадження політики
6. Моніторинг процесу реалізації
7. Оцінювання результатів політики

Завдання:

1. Сформулюйте проблему, придатну для аналізу політики, визначте замовника, мету і альтернативні варіанти вирішення проблеми.

Щодо першого етапу: **Проблема**, то орієнтуємося на:

- виокремлення проблеми для аналізу політики з проблемної ситуації
- складники визнання і визначення проблеми для аналізу політики
- формулювання проблеми, придатної для аналізу політики
- практичні рекомендації (ґрунтуючись на наукових підходах Я.Потера, Л.Пала) до формулювання проблеми для аналізу політики
- аналітичних методах конкретизації проблеми;
- **Замовник** (клієнт)
- **Ціль** (мета розв’язання проблеми)

Консультації (політичне середовище політики (**аналіз стейкхолдерів**):

- погляди і ставлення зацікавлених груп, лідерів, ЗМІ тощо до проблеми (кого стосуються, зачіпає проблема і хто має важелі впливу на можливі варіанти вирішення/ поглиблення проблеми);
- організація: установи, що підтримують/ заперечують рішення.

При формулюванні **Альтернатив** варто звернути увагу на:

- ресурсні центри ідентифікації альтернатив політики
- рівноцінність, як головний критерій вироблення альтернатив політики
- кількість альтернатив політики

- обов'язкове включення до переліку альтернативи status-quo – бездія
- врахування правил при виробленні альтернатив політики

Завдання доцільно виконувати за шаблоном:

Проблема	Замовник	Мета/цілі, завдання	Альтернативи
			1. Status-quo 2. 3.

Під час презентації окремих етапів аналізу політики варто зосередитися на таких питаннях:

- що з точки зору аналітика-експерта слід робити замовникові?
- чому він має це робити?
- в який спосіб він повинен це зробити?

Під час презентації особливу увагу слід звернути (**записати**) на:

- сформульовану проблему;
- замовника;
- альтернативи політики.

Після закінчення презентації варто зробити невелику перерву (до 5 хв.) (метою є розуміння відмінності між процесом **вироблення** і **ухвалення політики**) на якій слухачі визначаються з проблемою і рекомендованою альтернативою, що вноситься до порядку денного.

Рейтингове голосування: проблема і рекомендована альтернатива, що набрала найбільшу кількість голосів вноситься до порядку денного.

2. Для запропонованої альтернативи визначте *затрати, продукт, впливи, результати*:

Затрати [input]- це ресурси, які необхідні для здійснення політики.

Продукт (випуск) [output] політики – безпосередній результат реалізації політики.

Впливи [impact] можуть бути очікуваними і неочікуваними, бажаними і небажаними, короткостроковими і тривалими.

Впливи формують **результати (наслідки)** [outcome] політики - це продукт політики з урахуванням всіх впливів.

Затрати ресурсів	Продукт (випуск)	Впливи	Результати